

*—navigând—  
—prin—  
—viață—  
.....ce mi-aș..  
fi dorit....  
..să-mi spună..  
.....mama...*

MARGAUX BERGEN

Traducere din engleză:  
Florina Pîrjol Galatanu

**Lifestyle**  
PUBLISHING

## Cuprins

|                          |     |
|--------------------------|-----|
| Introducere .....        | 9   |
| I. Învățarea .....       | 19  |
| II. Conversația .....    | 35  |
| III. Munca .....         | 51  |
| IV. Setea de sânge ..... | 87  |
| V. Acasă .....           | 111 |
| VI. Relațiile .....      | 135 |
| VII. Calea mea .....     | 151 |
| VIII. Calea ta .....     | 177 |
| Mulțumiri .....          | 197 |

## Introducere

Deci, iată de ce.

Aceasta este o relatare a vieții noastre împreună, a vieții tale și a vieții mele.

Ești stăpână pe propria-ți viață. O să-i dai formă și o să pui cap la cap piesele. De multe ori, o să-ți iasă pe nas. Dar e a ta și o primești împreună cu șansa de a-i da o structură și o formă și o limpezime — și, bineînțeles, cu nenorociri și regrete și nenumărate eșecuri. Starețul de la Ampleforth îi descria bunicului tău iscoditor filosofia lui legată de școală spunând: „Îi pregătim pe băieți pentru moarte“. Destul de nimerit, m-am gândit eu. Chiar va face trăitul vieții în sine mai dulce.

Cum ai de gând să-ți construiești viața și să faci din ea o poveste coerentă, care să fie numai a ta? Aceasta este întrebarea la care vreau să te gândești. Ce vrei de la viață? Merită să-ți pui întrebarea asta în fiecare etapă. Aceasta înseamnă inclusiv să te întrebi: Cine sunt? Cine îmi doresc să fiu? Cum pot realiza acest lucru? O litanie sau un cântec, dacă vrei: oare ar trebui să, oare aș putea să, oare o să, oare s-ar cădea să? Numai tu poți să întrebi și numai tu poți să răspunzi.

Treaba mea este să limpezesc și să explic viața pentru tine, să te ghidez și să te disciplinez sau ghiont și cicăleală, cum ai putea spune. Voi trece de la fredonatul suav și cântecele de leagăn blajine la strigătul aspru și

tipatul gutural, dar toate însoțite de mult (în regulă, nu chiar atât de mult) teren neutru în care să putem vorbi deschis și râde. Prietena mea Andrea din Australia, mamă a doi băieți, descrie acest lucru astfel: „Țip toată ziua și beau toată noaptea“.

Vreau să dau la o parte acest palimpsest cleios al maternității din ziua de astăzi și să-ți dezvălui ororile ascunse și bucuriile tainice ale vieții de adult, pe care le ascundem sau peste care trecem repede în amnezia vieții de zi cu zi. Cât de multe ar trebui să-ți spun? Și ce ar trebui să includ în categoria aceasta tăcută a maternității? Când ar trebui să te las să arunci o privire la toate rahaturile, în timp real, așa încât tu și frații tăi să fiți înarmați, ca adulți, cu exemple despre cum să supraviețuiți și să vă meargă bine? Am încercat să-mi înfrunt cumva propria lamentație transpirată de miez de noapte: atunci, de ce dracu' maică-mea nu mi-a spus asta, nu m-a învățat asta, nu m-a avertizat despre asta?

N-am realizat pe deplin decât după zece ani de experiență faptul că această meserie de mamă ar putea fi abordată în mod direct prin scris. Toată munca mea de mamă de până atunci fusese făcută verbal, din mers, dar, într-o noapte, când aveai 10 ani și toată lumea admise în cele din urmă, am pus mâna pe pix.

Inițial, am scris ca un act de disperare, ca răspuns la o serie de drame prin care a trecut familia noastră: dependență, boală, depresie, pierderea locului de muncă și moarte. A fost o retrospectivă, o încercare pe hârtie de a-mi da seama cum se poate face față unor situații foarte grave din viață. Apoi, după ani și ani de scris, în timp ce răspundeam la această întrebare, a apărut în prim-plan o altă problemă, mai puțin urgentă, dar mai

importantă: cum aș putea să te învăț să-ți clădești cu măiestrie o viață plină de sens. Am știut că nici religia, nici școala nu te vor ajuta să pui această „întrebare morală“ și că acest lucru ar fi de datoria mea.

Deci, acestea sunt observațiile mele despre cum să navighezi prin viață. De ce ți le împărtășesc acum? Pentru că am învățat unele lucruri valoroase care s-ar putea să te ajute și pe tine. De asemenea, disciplina aceasta de a înfățișa viața în cuvinte s-ar putea să ne facă și pe mine, și pe tine să trăim mai bine.

Nu scriu o carte ca să te pregătesc pentru ceva ori să te conduc spre succesul profesional sau universitar. Scopul meu este mai degrabă să-ți ofer instrumente care te-ar putea ajuta să faci față provocărilor din lume și să ajungi pe culmile gloriei. Gândește-te la acest lucru ca la un fel de înțelepciune apărută în timpul orei de baie a copiilor, pe care am fost nevoită să mi-o construiesc pentru a da o oarecare logică întâmplărilor din acele zile.

În primul rând, dacă e să-ți începi viața alături de cineva — un copil, un partener, un coleg —, ține minte acest lucru: nu-i poți schimba. Învăță repede acest lucru, învață-l bine și acceptă-l. Noi toți vrem să-i facem pe ceilalți să se schimbe după bunul nostru plac. Și, uneori, vei fi într-o situație, acasă ori la locul de muncă, când acest lucru va părea cel mai normal din lume — s-ar putea chiar să simți că trebuie s-o faci. Îi vei împinge și chiar îi vei obliga să vadă lucrurile în felul tău, să facă lucrurile ca tine, să-ți urmeze calea. Și funcționează un timp. Dar, după aceea, vei vedea că nu ești celălalt.

În al doilea rând, nu face rabat de la judecata ta morală pentru nimeni. Niciodată. Și pentru acest lucru trebuie să-ți asumi responsabilități în fiecare zi. Ca

să te implici în ceea ce știi că e drept sau în ceea ce-ți dorești, trebuie să te cunoști pe tine însăși. Oamenii și societatea, cercurile sociale și colegii de muncă, chiar și cei care sunt complet necunoscuți, toți își poartă cu ei egourile și experiențele de viață, ideile și părerile, prejudecățile și fanatismele. Ascultă și selectează. Bucură-te, ascultă și selectează. Dar judecă mereu cu propria-ți minte.

Asta nu înseamnă că nu vei fi sau n-ar trebui să fii influențată și informată, amuzată și vlăguită, provocată și dezgustată de oameni și evenimente. Este o parte din bucuria de a fi în lume, de a fi pe deplin în viață. Dar poți și chiar trebuie să înveți să fii un om profund și să aduci în lume un sistem de valori și un discernământ care sunt ale tale și cărora le-ai dat formă.

În sfârșit, fii bună. Există putere în simplitatea cuvântului și a acțiunii. Încearc-o zi de zi. Ai obligația de a aduce în lume ceea ce este bun. Nu trebuie să vină odată cu religia, dar e posibil. Ți amintești când mergeați la St. Matthew's în zilele de duminică? Nu vi se cerea să credeți, ci pur și simplu, să fiți prezenți o oră, o dată la două săptămâni.

De asemenea, vreau să știi că aceste lecții trebuie să fie învățate foarte devreme în viață. Formarea unei persoane, a sufletului și spiritului ei, precum și a comportamentelor, patologiilor și obiceiurilor ulterioare (cele automate, dar și cele de alt fel) are loc foarte, foarte devreme. Acesta este motivul pentru care acest lucru va fi terminat până când o să pleci la facultate. Sper că vei înainta în lume cu acest text plin de dragoste, care o să te călăuzească măcar printre unele dintre ciudățeniile și minunile vieții.

Învăț și eu, pe măsură ce scriu, cum să navighez prin propria-mi viață, așa încât citești (asta dacă am noroc și statistica legată de speranța de viață funcționează) prima jumătate din observațiile și din experiența mea de viață. Vei vedea cum am încercat să construiesc și să proiectez o viață în timp ce-o trăiam și cum am încercat să fac acest lucru fără să cad pradă lăcomiei, sau fricii, sau prostiei. Este un joc de noroc — să mă dezvălui în fața ta și să dezvălui adevărul și mai mare legat de ce se întâmplă dincolo de aparențele vieții de familie.

Vreau să știi cine sunt și să te gândești la cine vrei tu să fii. Voi cerceta viața din mai multe puncte de vedere: al meu ca femeie și mamă, al tău, al surorii și al fratelui tău, trei adolescenți zbânțuindu-se în pragul maturității.

De ce anume este nevoie pentru a menține o familie unită, în timp ce totul în jurul nostru se prăbușește? De ce a fost nevoie pentru a vă crește pe voi și a mă construi pe mine însămi?

Voi fi atentă, pe măsură ce veți ajunge la vârsta maturității, la ce mă veți învăța voi despre sexualitate, bărfă, frumusețe, durere, prieteni, droguri, muzică și *social media*. Și, în cazul în care va fi util, vă voi împărtăși câteva dintre luptele mele cele mai întunecate și momentele mele cele mai ciudate, astfel încât să puteți vedea ce se ascunde în spatele fațadei primitoare a maternității: frica, furia și oboseala pe care maternitatea și viața de femeie le pot provoca.

Uneori, simt că duc o contra-revoltă pentru voi, cu voi și împotriva voastră. Vă ascult pe furiș, vă spionez și vă iubesc. Uneori, vreau să vă pocnesc și de multe ori, vreau să fug de voi. Vă știu hainele și cărțile, glumele,

fașii prieteni și cele mai secrete căutări pe YouTube. Nu pot decât să intuiesc vag viața voastră sexuală agitată.

Voi trei mi-ați arătat cum să trăiesc mai mult la limită: cu uimire și cu mai puțină frică. Și, cu siguranță, cred, cu mai mult stil. Eu râd cu voi și de voi și îmi pun adesea capul pe masa de bucătărie la sfârșitul zilei și — fiindcă știu cât de curând se va termina — mă minunez de absurditatea lumii noastre micuțe și închise.

Maternitatea m-a înmuiat, dar m-a și întărit. Mă îndrept gârbovită către împlinire. Sunt depășită numeric de voi, trei la unu, dar nu mi-am dorit decât să fac o încercare în timp ce navighez prin tragica, vesela, dureroasă, mizerabila, lumească și nebuna călătorie a vieții.

Vei găsi în aceste pagini o serie de reflecții și observații despre prieteni, gătit, conversații, onoare, muncă, bani, călătorii, discernământ, sex, politețe, cumpătare, hedonism, spirit critic, sărăcie, bani, bătrânețe, boală și moarte. Și vei vedea că înțelepciunea n-are nimic de-a face cu vârsta. Noi, părinții, suntem adulți doar pentru că voi vă așteptați să fim, pentru că voi credeți că suntem așa.

Există anumite lucruri pe care o mamă ar trebui să le împărtășească uneori copiilor ei: de exemplu, cum să-și dea seama că eforturile unei persoane s-ar putea să fie mai mari decât talentele sale, că intențiile ei s-ar putea să nu devină realitate, că maternitatea are și ea limite, dar are suficient de multă dragoste încât se învâluie cu totul.

Acum e timpul să pleci de acasă. Știu că acest rămas-bun al tău va trebui să fie însoțit de o rețezare emoțională. Primul tău semestru la facultate e pe cale să înceapă, cu libertățile sale neobișnuite și primele ocazii în care să-ți testezi capacitatea de a judeca singură persoane și situații necunoscute. Zidurile străvechi

ale școlii o să-ți ofere o combinație puternică de ifose ale profesorilor și de plictiseală a studenților. Facultatea va fi distractivă, amenințătoare și superbă. Voi fi lângă tine chiar și atunci când vei fi departe. Dar aș vrea, de asemenea, să folosești acest timp al studenției pentru a înțelege lumea noastră haotică, confuză și încâlcită suficient de bine încât să-i dai o anumită logică, și semnificație, și căldură.

Trei întrebări: Cine ești? Care este crezul tău? Cum îl îndeplinești? Pune-ți aceste întrebări la nesfârșit. S-ar putea să nu răspunzi niciodată complet la ele, dar procesul formulării acestor întrebări face posibilă dezvoltarea unei legături conștiente și pline de grijă cu lumea.

Viziunea mea: această carte o să vă înarmeze cu un text practic și plin de dragoste când veți pleca și veți începe să vă croiți propriul drum prin viață, astfel încât să vă puteți pune întotdeauna întrebările: Cine sunt eu și cum le pot fi de folos celorlalți? Scopul meu: să cresc copii buni, civilizați, grijulii și înțelegători. Și, te rog, Isuse, copii care vor învăța, de asemenea, să-și plătească facturile la timp, să asculte mai mult decât să vorbească, să-și golească mașina de spălat vase, să scrie când e cazul câte un bilețel de mulțumire, să citească ziarul și să privească cu bunăvoință lumea.

Speranța mea: aceste rânduri să vă ofere o hartă care să vă călăuzească în transformarea voastră în adulți curioși și empatici, puternici și calzi, cu simț practic și, mai presus de toate, buni ascultători.

Voi trei sunteți paradisul meu. Dimineața stăm la masa din bucătărie, fiecare dintre noi la locul care i s-a dat: ceaiul tare al muncitorului\* ne dă putere tuturor

\* Un ceai fiert mai mult timp, la care se adaugă lapte și o cantitate mare de zahăr. (N.L.)

pentru ziua care abia începe. Nu e blândă. E de multe ori supraaglomerată. Dar e reală și atât de trecătoare.

Trăiesc încet, zi de zi, fără să cer nimic altceva decât să vă întoarceți toți teferi la ora trei, sau la cinci, sau la șase. Și să stăm din nou în jurul mesei seara, întrebându-ne unii pe alții ce am învățat în acea zi, savurând acea călătorie absurdă de conversații în care vom porni, în timp ce ascultăm răspunsurile celorlalți și ne împărtășim unii altora fleacurile adunate în fiecare dintre viețile noastre de zi cu zi.

Încerc să trăiesc ideea că ziua de astăzi este, pur și simplu, perfectă. Era în ziar, la începutul lunii septembrie anul trecut, un interviu interesant cu designerul Marc Jacobs, în care vorbea despre cât de perfectă e viața. Într-un anumit sens, avea dreptate. Asta nu înseamnă că multe lucruri nu sunt greșite sau că n-ar trebui să încerci să faci lucrurile mai bine sau să-ți îmbunătățești viața; singurul lucru important e că viața este *acum*. Din punct de vedere rațional, nu înțeleg pe deplin acest lucru. Însă îl accept intuitiv.

Nu pot să descriu această capitulare decât ca pe un fel de joc încântător în care intri la o petrecere. Există, de fapt, o putere acolo și, în schimbul răbdării și renunțării la control, veți fi răsplătiți cu daruri interesante și minunate: oameni vor apărea, oportunități se vor ivi. Este ca un joc de-a v-ați ascunselea pentru adulți. Există peșteri adânci, dar, când o să te rătăcești, cineva o să vină, de multe ori, să te salveze. Și când nu va veni, va trebui să te târăști afară singur.

Sunt și alte lucruri: acordați-vă un timp pe care să vi-l petreceți cu voi înșivă. Ascultați-vă propriile voci interioare și protejați-le. Luați lucrurile și oamenii așa cum sunt și acceptați adevărul acolo unde îl găsiți.

Sincronizați-vă intențiile cu acțiunile: vreau să fiți cineva însemnat.

Pe drum, o să mințiți, o să înșelați și o să furați. Și eu am făcut la fel. Însă veți și hrăni, veți oferi iubire și veți crea. Veți încasa multe lovituri. Trebuie să înțelegeți că ele nu sunt opționale.

Această carte este menită să vă pregătească pentru viață, nu să vă protejeze de ea. Fiți atenți și veți învăța cum să supraviețuiți și să izbândiți, cum să râdeți și să uitați de supărări sau, dacă doriți, cum să vă luați revanșa. Orice om are o poveste. Iată povestea noastră.

## Capitolul I Învățarea

Când erai copil, voiam să fii a mea mai mult decât îmi dădeai voie. La urma urmei, eu te adusesem pe lume. Dar lucrurile n-au prea mers așa.

„Nu te uita în ochii mei“, spuneai în timp ce stăteam lângă scăunelul tău, încercând să te îndop cu o ultimă lingură de mazăre.

Ai început să mergi și să vorbești destul de târziu, așa că această primă propoziție eu am primit-o cu un râs oarecum forțat, iar mătușa și buni, cu o ușoară indignare: cum îndrăznește să vorbească așa cu tine? Ce ciudat, ce nepoliticos!

Nu ți se părea că erai bine-venită sau ai vrut să-ți declari de la început independența?

„Nu, copilul meu“, mi-am spus în sinea mea, în timp ce ne cântăream una pe alta din priviri. Dar am schimbat unghiul în care țineam lingura, ca să nu mai stăm nas în nas.

Era una dintre cele mai reci ierni din Europa și la Paris, acasă la unchiul Hugh, nu era caldură. Intenționat sau pur și simplu întâmplător, caloriferele continuau să fie reci. Ne culcam cu hainele pe noi, iar tu dormeai în fiecare noapte în landoul tău albastru complet îmbrăcată, gata să-ți iei tălpășița în orice clipă.

\* \* \*

Suntem fiecare marele experiment al celeilalte. Tu răspunzi bine și cu răbdare la ajutorul meu stângaci. Ne fofilăm și ne studiem una pe alta, fiecare căutând la cealaltă răspunsul potrivit. Cred că fac greșeli în fiecare zi.

Înmulțim și rărim momentele noastre de intimitate: în unele zile, ești fetița mea, în altele, ești fetița lui tata. Acest ping-pong de „vreau, nu vreau“ al copilului Charlotte.

Ești prima care m-a lăsat fără somn, fără echilibru mental și ceai fierbinte. După ce te-ai născut, am început să-mi tai părul scurt în mod ritualic și am pus în cutii hainele de gravidă marca Laura Ashley.

Ai un păr moale și pufos, care încă are culoarea auriului patinat, și picioare lungi și curbate îmbrăcate în salopete confortabile. Ești un puișor roz, cu gropițe adânci și ochi albaștri strălucind cu scânteioare galbene. Până să vină și sora ta pe lume, ne petrecem mult timp cercetându-ne una pe alta pieziș. Bucuroasă mai ales când ești ținută astfel încât să te poți uita peste umărul meu, cel mai mult îți place să privești, să aștepti, să te minunezi.

Ești cunoscută sub numele de Împărăteasa Bucătică, care spune puține cuvinte și folosește gesturi șovăielnice ca să ne cheme. Îmi arunci câte o privire din pătuț și mă întâmpini cu râsul tău ștregăresc, fericită atunci când ai burtica încălzită și rotunjită de lapte și piure de mere.

Nu ești drăguță, dar ești fascinantă.

Fiindcă nu mergeai, îți dezvoltaseși o supraputere a părții de sus a corpului, târându-te de colo-colo pe coate și hurducându-te pe scări în fund. Trebuia să mă așez pe tine ca să-ți pot pune hainele; spatele ți se arcuia, corpul ți se făcea rigid și-ți trosneau maxilarele.

În primul an, niciuna dintre noi n-a avut prea multe de făcut: eu am renunțat la o non-slujbă de genul stat la birou ca să rămân acasă cu tine. Ne-am născocit anumite obiceiuri: îți rod cu blândețe unghiile cu dinții. Joacă-te cu mine, micuț: hai să ne unim mâinile. Hai să suflăm în ele. Hai să ne suflăm în față una alteia. Eu te strâng de pulpele tale drăguțe și tu mă ciupești de obraji. Din când în când, mă simt răsfățată când îți pui încet capul pe umărul meu și asta înseamnă că te simți în siguranță.

Tati este ocupat în cele mai multe zile și seri cu predatul, iar noi stăm acasă și facem cumpărături, nani, curat, mâncăm și citim împreună. Tavanul camerei tale e destul de anost, așa că lipesc acolo stele ce strălucesc noaptea, care mai mult te înspăimântă decât te fascinează.

Nu am nicio prietenă cu copii în Washington, DC, unde locuim, iar eforturile pediatrului de a-mi face cunoștință cu diferite mămici mai în vârstă este un eșec total și e destul de jenant.

Plictisită, singură și disperată, am hotărât că drogații și traficanții de cocaină n-or să atace o fată albă cu un căruț, așa că am început să coborâm în jos pe Twelfth Street colț cu Clifton, aproape de liceul din zonă. Fetele gânguresc la tine, iar băieții cu arme și droguri, care-și fac treburile pe-acolo, nu ne bagă în seamă.

Urcăm dealul spre centru și prindem astfel o priveliște clasică, aceea a Monumentului Washington și a Capitoliului; se stârnește o briză ușoară în timp ce calculez cam câte cumpărături pot îndesa sub landou. Împreună găsim prima cafenea adevărată din DC, unde ne răsfățăm cu brioșe glazurate. Rămân acolo fix cât se poate, fără să pun la încercare răbdarea proprietarului.